

Huvudman

Mora kommun
therese.grudin@mora.se

Beslut

Datum 2026-01-14

Dnr 2025:9568

Sida **1 (17)**

Ärendet

Tillsyn av Venjans skola F - 6 i Mora kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mora kommun att senast den **14 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Mora kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § tredje stycket skollagen och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Mora kommun ska vidta följande åtgärder

Extra studietid

1. Se till att eleverna i årskurs 4–5 ges minst två timmars frivillig extra studietid i veckan. Inkom med både elev- och lärarscheman som bekräftar detta i samband med redovisningen. (10 kap. 5 a § första stycket skollagen)

Garantin för tidiga stödinsatser

1. Se till att samtliga lärare i förskoleklass och lågstadiet, samt skolans specialpedagogiska kompetens före den 14 april 2026 informeras om skollagens bestämmelser för garantin för tidiga stödinsatser. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen om detta har lämnats inklusive en närvarolista, i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a p.1 § samt 3 kap. 4, 4 a och 4 b §§ skollagen)
2. Se till att lärarna i samråd med specialpedagogisk kompetens gör en särskild bedömning av elevens kunskapsutveckling utifrån användningen av nationella kartläggningsmaterialet i förskoleklassen, nationella bedömningsstöd årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3, om det finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av

kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Dokumentation avseende när och hur samråd har skett, eller planerats ske, med specialpedagogisk kompetens, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 4 och 4 a §§ skollagen)

3. Se till att lärarna i samråd med specialpedagogisk kompetens i det fall det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att extra anpassningar behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, planerar för extra anpassningar. Dokumentation avseende när och hur samråd har skett, eller planerats, med specialpedagogisk kompetens, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 4, 4 a och 5 §§ skollagen)
4. Se till att lärarna i slutet av förskoleklass och lågstadiet genomför en uppföljning av extra anpassningar i svenska, svenska som andra språk eller matematik i samråd med specialpedagogisk kompetens. Dokumentation om när och hur samråd har skett ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 4 a och 4 b §§ skollagen)

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 14 april 2026 informera samtliga lärare om skyldigheten att anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av en utredning om särskilt stöd och hur anmälningsförfarandet går till. En redogörelse för när och hur informationen har förmedlats samt en deltagarlista ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § och 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att elever som befaras att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd getts i form av extra anpassningar, anmäls till rektorn för utredning av elevs behov av särskilt stöd. Inkom med information om vilka elever som från datum för detta beslut till och med den 14 april 2026 befaras att inte uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper, trots extra anpassningar, samt information om vilka av dessa elever som blivit anmälda till rektorn för utredning om särskilt stöd. (3 kap. 7 § skollagen)
3. Se till att rektorn startar en utredning för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i

samband med huvudmannens redovisade åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Se till att rektorn efter varje utredning fattar beslut om att antingen utarbeta ett åtgärdsprogram eller att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Inkom med en förteckning vilka elever som fått ett beslut om åtgärdsprogram alternativt ett beslut om att inte få ett åtgärdsprogram (utan personnummer). (3 kap. 9 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning ges av behöriga lärare; garanterad undervisningstid; använda Skolverkets kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov samt extra anpassningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:9568) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Venjans skola i Mora kommun, en F – 6-skola med 12 elever som läsåret 2025/2026 går i förskoleklass till årskurs 5. Eleverna undervisas åldersblandat. Rektorn är placerad på en annan skolenhet inom huvudmannens organisation, och besöker Venjans skola en dag var fjortonde dag.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Venjans skola följer gällande bestämmelser om extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, särskilt stöd, extra anpassningar, undervisning av behöriga lärare och garanterad undervisningstid.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2 december 2025 och 3 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat scheman, timplan och resultatsammanställningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den till Skolinspektionen inkomna dokumentationen framgår att eleverna erbjuds att frivilligt delta i 60 minuter extra studietid på måndagar i direkt anslutning till skoldagen. Eleverna uppger i intervjuerna att denna tid stämmer med deras scheman. Lärarna bekräftar att det är denna tid som erbjuds eleverna i årskurs 4–5 på Venjans skola. Lärarna uppger i intervjun att de vet att det egentligen ska vara två gånger 60 minuter, men uppger att rektorn har sagt att det är okej.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § första stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna i årskurs 4 – 5 på Venjans skola inte erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid om minst två timmars extra studietid per vecka.

Av skollagen framgår att det ska erbjudas minst två timmars extra studietid per vecka.

Eleverna på Venjans skola i årskurs 4–5 erbjuds en timme och inte två timmar per vecka, vilket är en brist.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Särskild bedömning

Av lärarintervjun framkommer följande. När ansvarig lärare har genomfört kartläggningsmaterialet i förskoleklassen, bedömningsstödet i årskurs 1 eller de nationella proven i årskurs 3, och har identifierat elever som har visat indikationer på att inte uppfylla de bedömningskriterier som minst ska uppfyllas, finns det inte någon rutin för att genomföra en särskild bedömning med den specialpedagogiska kompetensen. Lärare uppger att förra läsåret kom specialläraren till skolan och diskuterade resultaten tillsammans lärarna men att under innevarande läsår sitter lärarna i stället själva och diskuterar. Det finns elever i både förskoleklassen och årskurs 1, som har visat indikationer i nyligen genomförda tester, men det finns inget planerat forum för att genomföra en särskild bedömning av dessa elever.

Däremot uppger lärare att de dels kan ta upp elevärenden genom att mejla specialpedagogen, dels muntligt diskutera elever på skolans analys- och undervisningskonferens (AUK), som ska ske två gånger per termin. På denna konferens diskuteras elever på gruppnivå, uppger både lärare, elevhälsans representanter och rektorn, men de kan ta upp elever på individnivå om det behövs.

Av intervjuer och inhämtade dokument framgår att det vid de nationella proven i årskurs 3 vårterminen 2025 fanns elever som inte klarade alla eller några delar, men det genomfördes ingen särskild bedömning för dessa elever i samråd med den specialpedagogiska kompetensen.

Elevhälsans representanter uppger att de inte kommer att få information om resultaten på Skolverkets kartläggningsmaterial och de nationella bedömningsstöden förrän på AUK-konferensen den 10 december 2025. Vidare uppger elevhälsans representanter att det inte finns någon speciell rutin för när den specialpedagogiska kompetensen ska kopplas in i arbetet med garantin för tidiga stödinsatser. När lärarna anser att de inte "klarar det själva" blir elevhälsan inkopplad, förklarar representanter.

Rektorn uppger i intervju att det är specialpedagogen som är den specialpedagogiska kompetensen som ska samråda med lärarna i arbetet med garantin för tidiga stödinsatser. Rektorn uppger vidare att när lärare

upptäcker indikationer hos elever ska lärarna börja med ledning och stimulans och därefter sätta in extra anpassningar. Om det är "extraordinärt", lyfter lärarna ärendet till EHT. Rektorn förtydligar att specialpedagogen har ett uppdrag att träffa lärarna efter att de sett en indikation, men det sker på AUK-konferensen. Rektor uppger att det också finns en speciallärare, men hen konteras på en annan skola.

Planera extra anpassningar i samråd

Lärare uppger att de själva planerar för extra anpassningar för de elever som visat indikation på att inte uppfylla de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas och att det ofta blir extra lästräning eller extra matematikträning. En lärare säger att efter de nationella proven våren 2025 hade lärarna inget speciellt möte där de diskuterade resultaten och det var inte någon speciallärare eller specialpedagog involverad.

En lärare säger att de jobbar med analys- och undervisningskonferenser (AUK), en klasskonferens som sker med sex veckors mellanrum. Då är alla med, även specialläraren.

Efter de nationella proven i årskurs 3 beslutade lärarna själva hur de skulle jobba vidare med de elever som inte klarade proven. Alla elever som inte klarade proven fick börja *om* med lästräningen och liknande insatser. En annan lärare säger att hen hade eleverna i grupper och gav läsläxor för att få i gång läsningen.

Elevhälsan uppger att när lärarna anser att de inte klarar sig själva, kontaktar de elevhälsan för att samråda. Elevhälsans representanter uppger vidare att det inte längre finns en speciallärare- eller specialpedagog kopplad till Venjans skola.

Rektorn bekräftar att lärarna själva planerar och dokumenterar de extra anpassningarna som de sätter in för elever. Om stödbehovet blir "extraordinärt" går elevhälsan in, förklarar rektorn.

Uppföljning och överlämning av extra anpassningar i samråd

Det görs en uppföljning av de extra anpassningarna, men det sker inte i samråd med den specialpedagogiska kompetensen, uppger lärarna. Skolan är så liten att en överföring inte behövs eftersom det är samma lärare som fortsätter att undervisa nästa årskurs.

Lärare uppger vidare att de inte dokumenterar de extra anpassningarna i förskoleklass, men de gör det för eleverna i årskurs 1. De extra anpassningarna följs upp och då kan det beslutas att de extra

anpassningarna ska fortsätta under nästkommande läsår. Lärarna berättar att det brukar bestämmas under AUK:en, där specialpedagogen är med. Blir det så att en elev exempelvis inte når målen, då går det till elevhälsoteamet. Lärarna arbetar med överlämning mellan lärarna och i de fall det behövs vid ett skolbyte till annan skola. Ytterligare en annan lärare uppger att förut var det specialläraren som de hade kontakt med, men det togs bort förra året.

Elevhälsans representanter uppger att det är klassläraren som ansvarar för att dokumentera extra anpassningar. Representanterna uppger vidare att skolan utvärderar dessa anpassningar i slutet av förskoleklassen och varje gång en elev byter årskurs. På Venjans skola har den specialpedagogiska kompetensen inte varit med på överlämningskonferensen, uppger en representant. Men vad gäller extra anpassningar ligger ansvaret på klassläraren, förtydligar representanterna. Representanter uppger att från och med läsåret 2025/2026 har skolan infört analys- och undervisningskonferenser (AUK).

Rektorn bekräftar att det är lärarna som själva ansvarar för att planera, följa upp och överlämna de extra anpassningarna till läraren i nästa årskurs.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov, finns en indikation på att eleven inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska uppfyllas i årskurs 1 och 3. (3 kap. 4 § skollagen)

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar enligt 3 kap. 5 § eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd enligt 3 kap. 7 skollagen. (3 kap. 4 § skollagen)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 3 kap. 4 §. Samråd med specialpedagogisk kompetens ska även ske vid planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen)

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller utredning om behov av särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. (3 kap. 4 § skollagen)

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, ska det genomföras en uppföljning av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. Ansvarig förskolelärare och lärare ska samråda med specialpedagogisk kompetens vid en sådan uppföljning. (3 kap. 4 a och 4 b §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Venjans skolas arbete med garantin för tidiga stödinsatser.

Särskild bedömning

Av utredningen framgår att när elever visat indikation på att inte uppfylla de kunskapskriterier som minst ska uppfyllas, genomför inte lärarna en särskild bedömning för dessa elever i samråd med specialpedagogisk kompetens, eftersom det inte finns någon specialpedagog eller speciallärare som har fått det uppdraget på Venjans skola detta läsår och att det saknas en rutin för detta arbete. Visserligen genomförde skolan en analys- och undervisningskonferens (AUK) den 10 december, men denna konferens är ett tillfälle då elevernas situation och resultat i första hand ska diskuteras på gruppnivå. De elever som visade indikationer vid de nationella proven i årskurs 3 på vårterminen 2025, fick inte enligt utredningen någon särskild bedömning i samråd med specialpedagogisk kompetens.

Planera för extra anpassningar i samråd

Utredningen visar vidare att lärarna inte heller planerar för de extra anpassningarna i samråd med specialpedagogisk kompetens. Efter de nationella proven i årskurs 3 vårterminen 2025 beslutade lärarna själva hur de skulle jobba vidare med de elever som inte klarade proven. Endast när stödbehovet blir "extraordinärt" eller när lärarna anser att de inte klarar sig själva, går elevhälsan in.

Uppföljning och överlämning av extra anpassningar i samråd

Av utredningen framgår att lärarna följer upp de extra anpassningar i slutet av förskoleklassen och varje gång en elev byter årskurs och resultatet av denna uppföljning överförs sedan till den lärare som ska ansvara för eleven

i nästa årskurs. Visserligen har rektorn infört AUK med start innevarande läsår, där tanken är att extra anpassningar ska kunna följas upp var sjätte vecka, men den specialpedagogiska kompetensen var inte med på överlämningskonferensen vårterminen 2025 som lärarna genomförde.

Av skolförfattningarna framgår att ansvarig lärare i förskoleklass ska, för varje elev, använda Skolverkets kartläggningsmaterial i matematiskt tänkande och språklig medvetenhet under höstterminen. Likaså framgår att ansvarig lärare i årskurs 1 ska genomföra Skolverkets bedömningsstöd i svenska och matematik både höst- och vårtermin. Läraren ska därefter genomföra en särskild bedömning i samråd med specialpedagogisk kompetens av de elever som visat en indikation på att inte nå de bedömningskriterier som minst ska uppnås för årskurs 1 respektive 3. Om det av den särskilda bedömningen framkommer att en elev är i behov av extra anpassningar ska sådana planeras i samråd med specialpedagogisk kompetens. Vidare framgår av skollagen att det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet ska genomföras en uppföljning av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Sammantaget visar utredningen att Mora kommun inte uppfyller garantin för de tidiga stödinsatserna vid sin verksamhet vid Venjans skola. Att lärare inte har genomfört en särskild bedömning för de elever som vid genomförandet av Skolverkets obligatoriska material visat indikation på att inte nå de bedömningskriterier som minst ska uppnås i samråd med specialpedagogisk kompetens, är en brist. Att lärarna inte samråder med specialpedagogisk kompetens vid planeringen av de extra anpassningarna är också en brist. Att den specialpedagogiska kompetensen inte samråder med lärarna vid uppföljning och överföring av de extra anpassningarna i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet är även det en brist.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla till rektorn om elevs behov av särskilt stöd

Enligt individuella utvecklingsplaner (IUP) och omdömen från utvecklingssamtal som Skolinspektionen tagit del av, framkommer att det finns minst fem elever som inte har uppnått kunskapskraven från tidigare läsår. För en elev finns dokumenterad oro från förskolan angående eventuella NPF-diagnoser.

Av lärarintervjun framkommer att lärarna för tre av dessa elever i dagsläget inte befarar att eleverna inte kommer att uppfylla de kriterier för kunskaper som minst ska uppfyllas. För två elever befarar däremot lärarna att eleverna inte kommer att uppfylla de kriterier för kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att eleverna har fått extra anpassningar under cirka två år. Utav dessa två elever är en elev ¹ anmäld till rektorn för utredning om särskilt stöd.

Av intervjun med elevhälsans representanter framgår att de inte deltar i överlämningar vid terminens slut. Det framgår att eleven² som förskolan uppmärksammade skolan om i våras är känd för elevhälsan och att de förväntar sig att eleven kommer att anmälas för utredning om särskilt stöd. Vidare framgår att den första eleven ³ anmäldes i november 2025. Den andra eleven är känd av elevhälsan eftersom eleven inte nådde kunskapsmålen för årskurs 4 i svenska och nu går i årskurs 5. Eleven är inte anmäld till rektorn för utredning om särskilt stöd. Rektorn uppger i intervju att denna elev borde ha anmälts för särskilt stöd och bekräftar att i nuläget är eleven inte anmäld. Vidare uppger rektorn att hon inte har tillräcklig insyn i arbetet på Venjans skola.

Starta utredning

Lärare uppger att en elev ⁴ har en påbörjad utredning och har haft stöd av logoped. Elevhälsan uppger att de borde starta en utredning för eleven. Om eleven hade gått på en annan skola så hade eleven haft ett åtgärdsprogram, förklarar en representant. Den andra eleven⁵ är känd av elevhälsan, men rektorn har ändå inte startat någon utredning om särskilt stöd för den eleven.

Rektorn uppger att arbetet med att ta emot anmälan och starta utredningar av en elevs behov av särskilt stöd görs av rektorn och specialpedagogen tillsammans. Rektorn uppger att hon anser att det särskilda stödet borde finnas på plats och ges till eleverna, men menar vidare att hon inte kan skriva åtgärdsprogram om det inte finns tillgång till specialpedagog eller speciallärare.

¹ Elev 2

² Elev 1

³ Elev 2

⁴ Elev 2

⁵ Elev 4

Av dokumentationsinlämningen framgår att det inte finns något aktuellt åtgärdsprogram på skolan. Däremot ger lärare flera elever stöd i form av en till-en-undervisning, lästräning i liten grupp eller individuellt och språkstärkande insatser under längre perioder.

Lärare uppger att det är svårt att avgöra om deras stöd är extra anpassningar eller särskilt stöd. För en elev har stödet pågått i två år med en till en-undervisning tre till fyra gånger i veckan.

Elevhälsan uppger att elever får särskilt stöd, men att det kallas extra anpassningar. En representant uppger att det som är extra anpassningar på Venjans skola räknas som särskilt stöd på andra skolor. Det är fel, uppger representanten, eftersom vårdnadshavarna då inte kan överklaga insatsen. En annan representant uppger att det inte blir likvärdigt när stödet inte är dokumenterat, för då går det inte att överklaga. Lärarna gör mycket själva, förklarar representanter, men när inte alla är utbildade lärare blir det problematiskt.

Specialpedagogen uppger att på andra skolor i kommunen hade dessa elever fått sitta med en speciallärare, men att specialpedagogen bara är med i det övergripande arbetet och inte har något uppdrag som speciallärare på Venjans skola, så hen har svårt att uttala sig. Specialpedagogen uppger vidare att när Venjans skola hade en speciallärare kopplad till sig var denne handledare åt lärarna, men den resursen har tagits bort. En representant uppger att lärarna detta läsår har möjlighet att kontakta specialpedagogen och få handledning.

Rektorn uppger att hon är ganska restriktiv när det kommer till att utarbeta åtgärdsprogram. Vidare uppger rektorn att hon inte kan dokumentera särskilt stöd när det inte finns den kompetensen på skolan. Inom ramen för att skolan har så mycket undervisningstid per elev, ligger det på lärarna att hantera stödet. Rektorn uppger vidare att de inte kan erbjuda särskilt stöd i form av specialpedagogiska insatser

Rektorn bekräftar att det finns elever på Venjans skola som borde få särskilt stöd, men som inte får det för att det inte finns någon specialpedagog eller speciallärare som kan genomföra stödet. Hon bekräftar även att när det handlar om hjälp med att lära sig läsa, då behövs det en speciallärare.

Rektorn uppger att hon känner till att eleverna på Venjans skola har haft låga resultat, jämfört med riket, på de nationella proven i årskurs 3 över en treårsperiod. Hon känner dock inte till hur resultaten våren 2025 såg ut, men tillägger att hon inte är orolig eftersom eleverna är ganska duktiga i årskurs 3 och 4. Rektorn uppger att eleverna får gott om lärartimmar i

Venjans skola, vilket gör att lärarna kan arbeta mycket med elevernas individuella behov. Men skolan har inte haft behöriga lärare de senaste tre åren så det kan bero på det. Rektorn uppger vidare att hon förra läsåret har rekommenderat vårdnadshavare att flytta sina barn till den skolan inom huvudmannens organisation där rektorn är placerad, då det saknas behöriga lärare på Venjans skola och att rektorn därmed inte kan garantera kvaliteten. Alla elever i nuvarande årskurs 5 utom en elev har bytt till den skolenheten inför hösten 2025.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister på Venjans skola inom arbetet med särskilt stöd.

Anmäla till rektorn om elevs behov av särskilt stöd

Av utredningen framkommer att lärare inte anmäler elever till rektorn för utredning av särskilt stöd, trots att de befarar att elever inte kommer att

uppfylla de kriterier för kunskaper som minst ska uppfyllas och eleven har fått stöd i form av extra anpassningar under en längre tid.

Starta utredning om särskilt stöd

Det framkommer också av utredningen att elevhälsans representanter och rektorn känner till att minst två elever har haft behov av särskilt stöd under en lång tid, men rektorn har inte startat någon utredning för åtminstone en av eleverna.

Av utredningen framkommer att rektorn i stället för att besluta om att ge elever särskilt stöd, rekommenderar vårdnadshavarna att flytta sina barn till en av de större skolorna i kommunen, för att rektorn inte kan garantera kvaliteten på Venjans skola.

Enligt skollagen ska en elev, om det kan befaras att denne inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, anmälas till rektorn. Rektorn ska i sin tur se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Att skolan inte uppfyller vare sig sin anmälningsplikt eller sin utredningsplikt gällande särskilt stöd är en brist. Det är också en brist att rektorn inte fattar beslut om åtgärdsprogram för elever på skolenheten som har behov av stöd i form av särskilt stöd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Mora kommuns verksamhet vid Venjans skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Mora kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning av behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentinhämtningen framgår att det finns tre legitimerade och behöriga lärare anställda på skolan. Vidare framgår att schemat ändrades efter höstlovet med anledning av att en lärare som är legitimerad och behörig i förskoleklass samt årskurs 1–3 är sjukskriven. Utöver de tre tillsvidareanställda lärarna finns en obehörig och olegitimerad lärare, lärare 1, som uppger att hen nu arbetar sitt tredje läsår som lärare i årskurs 1–5 i svenska, engelska, historia, samhällskunskap, NO och teknik. Denna lärare är visstidsanställd.

Eleverna i årskurs 1 ges undervisning av behörig och legitimerad lärare i två av åtta ämnen. Eleverna i årskurs 3, 4 och 5 ges under undervisning av behörig och legitimerad lärare i tre av tio ämnen.

Rektorn uppger att lärare 1 har arbetat i två och ett halvt år och att rektorn senast annonserade efter en legitimerad lärare inför läsåret 2025/2026, utan att få någon behörig sökande.

Rektorn uppger vidare att det har varit svårt att rekrytera behöriga lärare till Venjans skola eftersom skolan ligger 52 km från tätorten Mora.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet. Sådana föreskrifter finns i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. (2 kap. 13 § skollagen)

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämpligt att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisning avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet finns i 2 kap. 13–19 §§. I stället för vad som anges i 2 kap. 18 § får en lärare som inte uppfyller kraven på legitimation och behörighet i 2 kap. 13 § ändå bedriva distansundervisning om 1. undervisningen avser modersmål, och 2. läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (22 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanterad undervisningstid**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av informationsinhämtningen framgår att eleverna får sin garanterade undervisningstid, utifrån den nationella timplanen, timplan för grundskolan. Av elev- och lärarintervjuerna framgår att lärare anpassar undervisningstiden efter vilken årskurs en elev går i trots att eleverna läser åldersblandat. Ett exempel är att när eleverna har teknik tillsammans låter läraren de yngre sluta tidigare och de äldre får stanna kvar och ha en längre lektion.

Rättslig reglering

Eleverna ska ges undervisning i samtliga ämnen som de ska ha undervisning i. Den totala undervisningstiden för varje elev är minst 6 890 timmar och eleverna ska få rätt antal undervisningstimmar i respektive ämne och stadium. (3 kap. 12 och 12 h §§ och 10 kap. 3–5 §§ skollagen, 9 kap. 3–4 a, 9, 23–24 §§ och bilaga 1 skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Använda Skolverkets material inom garantin för tidiga stödinsatser**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av huvudmannens informationsinlämning framgår inte att lärarna har genomfört alla delar i Skolverkets material för garantin för tidiga stödinsatser.

Av intervjun med lärarna framgår däremot att samtliga de obligatoriska delarna är genomförda i förskoleklassen under veckorna 45 till 48 av läraren i förskoleklassen. Eleverna i årskurs 1 gjorde de nationella bedömningsstöden i matematik och svenska strax innan Skolinspektionen

kom. Varför alla delar inte var redovisade i informationsinhämtningen berodde på att en av de involverade lärarna har blivit sjukskriven.

Rättslig reglering

Förskollärare och lärare ska använda de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3. (8 kap. 2 och 3 §§, 9 kap. 20, 21 och 22 b–c §§ skolförordningen, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2019:16] om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2016:66] om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2020:202] om nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan läsåret 2021/2022)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av observationer och intervjuer med elever och lärare framgår att lärare ger extra anpassningar i form av klassrumsskärmar, sitta mindre grupp, extra instruktioner eller förklaringar. Vidare uppger representanter att det finns elever som får extra lästräning, delas in i grupper och en del får en till en-undervisning.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Tonny Johansson

X Anna Högfors Lindståhl

Föredragande

Signerat av: Anna Högfors Lindståhl

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Peter Sandberg medverkat.